U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové, JUDr. Zdeňka Kühna, Mgr. Daniely Zemanové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **Ö. S.,** zastoupen Mgr. Tomášem Výborčíkem, advokátem se sídlem Huťská 1383, Kladno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 7. 2009, čj. OAM-198/LE-C09-P08-R2-2008, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 2. 6. 2010, čj. 29 Az 19/2009 - 29,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Tomáši Výborčíkovi **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 4800 Kč, která je splatná do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Hradci Králové napadeným rozsudkem zamítl žalobu, kterou se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal přezkoumání výše uvedeného rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím bylo rozhodnuto o žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany tak, že mu nebyla udělena mezinárodní ochrana dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Napadené správní rozhodnutí bylo vydáno poté, co předchozí rozhodnutí bylo zrušeno rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 14. 8. 2008, čj. 48 Az 57/2008 - 52, a kasační stížnost žalovaného byla zamítnuta rozsudkem NSS ze dne 4. 2. 2009, čj. 1 Azs 105/2008 - 81.

Proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové podal stěžovatel včasnou kasační stížnost z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a), b), c) a d) s. ř. s. V doplnění kasační stížnosti uvedl, že krajský soud nesprávně vyložil § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť stěžovatel opustil zemi původu z obav, že při nastoupení vojenské služby bude jako Kurd nucen bojovat proti příslušníkům své národnosti a bude pronásledován ze strany svých

nadřízených a nekurdských spolubojovníků. Dle judikatury NSS lze brance hodnotit jako specifickou sociální skupinu. Pro udělení azylu postačuje pouhá obava z pronásledování, k samotnému pronásledování nemusí vůbec dojít. Stěžovatel svoji obavu opíral o vlastní zkušenost s protiteroristickou policií, obecné postavení Kurdů v zemi a zkušenosti svých blízkých. Stěžovatel dále namítá, že skutková podstata, z které žalovaný vycházel, je v rozporu s obsahem spisu. Stěžovatel totiž nežádal o azyl z důvodu odmítnutí vojenské služby, ale kvůli své příslušnosti ke kurdské národnosti, pro niž by mohl být v případě nastoupení výkonu vojenské služby pronásledován. Žalovaný ani soud nezohlednili subjektivní faktor strachu z pronásledování. Žalovaný vycházel pouze z podkladů, které jsou veřejně dostupnými materiály právě v zemi původu či zemích, kde tvoří Turkové určitou menšinu obyvatel. Tyto materiály považuje stěžovatel za nedostatečné. Žalovaný nevzal v potaz situaci kurdské menšiny v Turecku, která je nestabilní. Sám žalovaný nevyloučil možnost pronásledování kurdských příslušníků ze strany protiteroristické policie. Z hodnotící zprávy Evropské unie plyne, že v Turecku stále dochází k porušování lidských práv. Žalovaný nedostatečně zmapoval postavení Kurdů ve vojenské službě, neboť vycházel pouze z určitého zaváděného opatření, aniž si však ověřil jeho skutečnou realizaci. Je velmi nejisté, jak by bylo naloženo s příslušníky kurdské menšiny vykonávajícími vojenskou službu, pokud by došlo k otevřenému konfliktu mezi Turky a Kurdy. Na závěr stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Vzhledem k okolnosti, že v dané věci se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany (dříve ve věci azylu), Nejvyšší správní soud se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být kasační stížnost podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde cit. rozhodnutí NSS jsou přístupná na www.nssoud.cz). Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu.

První námitkou stěžovatel zpochybňuje výklad § 12 písm. b) zákona o azylu, jak jej provedl krajský soud [důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Dle stěžovatele stačí, pokud má žadatel obavu z pronásledování, k samotnému pronásledování vůbec dojít nemusí. Dále namítá, že žalovaný nezohlednil při posuzování žádosti o udělení mezinárodní ochrany subjektivní faktor strachu. Nejvyšší správní soud již opakovaně judikoval, že institut azylu je postaven na potencialitě pronásledování, nikoliv na požadavku reálného naplnění pronásledování (viz rozsudek NSS ze dne 31. 1. 2008, čj. 4 Azs 47/2007 - 60, či ze dne 9. 6. 2008, čj. 5 Azs 18/2008 - 83). Ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu v sobě kombinuje subjektivní prvek (obavy) a objektivní prvek (odůvodněnost obav). Při posuzování, zda jsou obavy žadatele o mezinárodní ochranu odůvodněné, je třeba vycházet

z toho, jestli je pronásledování přiměřeně pravděpodobné (viz rozsudek NSS ze dne 26. 3. 2008, čj. 2 Azs 71/2006 - 82, či rozsudek ze dne 13. 8. 2010, čj. 4 Azs 11/2010 - 112). Z rozsudku krajského soudu ani rozhodnutí žalovaného nevyplývá, že by krajský soud či žalovaný vyložili normu obsaženou v § 12 písm. b) zákona o azylu odchylně. Shodně dospěli k závěru, že není naplněn objektivní prvek představovaný požadavkem odůvodněnosti obav. Stěžovatel přitom svoji námitku podrobněji nekonkretizoval.

Druhým okruhem námitek stěžovatel napadá postup žalovaného [důvod dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.], který dle tvrzení stěžovatele nedostatečně zjistil skutkový stav (neshromáždil dostatek informací o postavení kurdské menšiny v Turecku a jejích příslušníků při výkonu vojenské služby). Dle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, na kterou zdejší soud upozornil již ve svém prvním rozsudku v této věci, „[n]*ení povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědí žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují.*“ (rozsudek ze dne 21. 12. 2005, čj. 6 Azs 235/2004 - 57). V rozsudku ze dne 25. 7. 2005, čj. 5 Azs 116/2005 - 58, pak soud uvedl: „*Český zákon o azylu nezakotvuje v režimu azylového řízení zásadu in dubio pre reo, pokud jde o tvrzení žadatele o azyl. V praxi pak zmírnění důsledků neexistence této zásady představuje rozdělení důkazního břemene mezi žadatele a stát tím způsobem, že stát je zodpovědný za náležité zjištění reálií o zemi původu, ale žadatel musí unést důkazní břemeno stran důvodů, které se týkají výlučně jeho osoby.*“ Informace o zemi původu použité ve věci mezinárodní ochrany musí být v maximální možné míře relevantní, důvěryhodné a vyvážené, aktuální a ověřené z různých zdrojů, transparentní a dohledatelné (viz rozsudek NSS ze dne 4. 2. 2009, čj. 1 Azs 105/2008 - 81, nebo rozsudek ze dne 31. 7. 2008, čj. 5 Azs 55/2008 - 71). V prvně jmenovaném rozsudku se zdejší soud vyjádřil i ke způsobu použití zprávy Evropské komise o dosaženém pokroku v připravenosti kandidátské země na členství v EU, na jejíž text stěžovatel poukazuje, v řízení o udělení mezinárodní ochrany.

Žalovaný si za účelem posouzení stěžovatelovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany opatřil tyto informace o zemi původu:

- Informace z databanky ČTK ke dni 6. 6. 2007;
- Informace získaná v rámci Evropské výměny informací o zemích původu týkající se obecně vojenské služby a kurdských odvedenců (květen 2007);
- Informace získaná v rámci Evropské výměny informací o zemích původu týkající se obecně vojenské služby a kurdských odvedenců (duben 2009);
- Informace OAMP o činnosti kurdských politických stran (HADEP, DEHAP, DTH, DTP) z ledna 2008;
- Hodnotící zpráva z hlediska kritérií pro přístup Turecka do Evropské unie za rok 2007;
- Informace MZV Nizozemska z dubna 2008 – výňatky z obecné zprávy o Turecku týkající se postavení kurdské menšiny a členů PKK, militantních levicových nebo radikálních islamistických seskupení;
- Články z tureckých novin Today´s Zaman z 29. 6. 2007 a 6. 8. 2008 týkající se profesionalizace těch složek turecké armády, které bojují proti PKK;
- Informace ACCORD z 2. 3. 2009 na téma „Odpírání vojenské služby v Turecku“.

Tyto zprávy poskytují dostatečný podklad pro posouzení žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany, zohledňují nejen obecnou situaci kurdského obyvatelstva v Turecku, ale rovněž se zaměřují na otázku výkonu povinné vojenské služby (detailně se věnují postavení Kurdů v turecké armádě a průběhu výkonu základní vojenské služby). Zprávy, které lze považovat za starší, jsou ve velké míře doplněny zcela aktuálními informacemi. Shromážděné podklady obsahují rovněž nejaktuálnější údaje týkající se realizace rozhodnutí armádních představitelů, dle něhož nebudou do bojů proti jednotkám PKK na jihovýchodě země nasazováni vojáci vykonávající základní vojenskou službu, nýbrž jen profesionálové (viz Informace ACCORD z 2. 3. 2009, č. l. 141 – 142 správního spisu). Jelikož měl být celý tento proces dokončen až ke konci roku 2009, nebylo objektivně v možnostech žalovaného, který vydal rozhodnutí dne 29. 7. 2009, aby ověřil, zda byl tento plán turecké armády plně uskutečněn. Od samotného stěžovatele žádná procesní aktivita ve správním řízení ohledně zjišťování skutkového stavu prostřednictvím zpráv o zemi původu nevzešla, ačkoliv mu bylo umožněno seznámit se s podklady pro rozhodnutí a navrhnout jejich doplnění. Stěžovatel však těchto svých práv nevyužil (posledně viz protokol o doplňujícím pohovoru ze dne 16. 7. 2009, č. l. 162 správního spisu). Žalovaný ve svém rozhodnutí uvádí, že nelze vyloučit, že jednotliví členové či aktivisté politické strany DTP mohou mít určité potíže s tureckými státními orgány, nicméně stěžovatelovo tvrzení o členství ve straně DTP a z toho plynoucích problémech zhodnotil žalovaný jako málo věrohodné. Doplnil, že potíže tohoto typu lze řešit přestěhováním do některého z tureckých velkoměst.

Za daných okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, neboť ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje odpověď na posuzované námitky, krajský soud rozhodl plně v souladu s touto judikaturou. S ohledem na výše uvedené shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost nepřijatelnou, a proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

Stěžovateli byl ustanoven pro řízení o kasační stížnosti advokát Mgr. Tomáš Výborčík. Tomu zdejší soud přiznal podle § 35 odst. 8 s. ř. s. s ohledem na ustanovení § 7 ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění účinném k datu provedení úkonu, odměnu ve výši 2 x 2100 Kč za dva úkony právní služby spočívající v převzetí právního zastoupení a doplnění kasační stížnosti podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) a d) advokátního tarifu, společně s režijním paušálem ve výši 2 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky. Odměna za zastupování tedy činí celkem 4800 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. ledna 2011

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně
senátu